

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Prima classis patienter paupertatem tolerantium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

Deo, aliquando etiam ab homine, aliquando à dæmone quoque, aut aliunde est. Si à solo Deo est, vel beneficij, vel supplicij loco debet haberi. Si ab homine quoque est; vel ex virtute, vel ex scelere, aut certè sordidiâ, vel imprudentiâ parum, aut nihil possidetur. Si denique dæmon, aut siccitas, aut inundantia aquarum, aut incendium, aut hostis est causa nostræ egestatis, aut alia quæpiam res naturalis, ne id quidem accidit sine nutu Dei, aut sine iustâ causâ, sed ad virtutem nostram vel excitandam, vel probandam, vel exercendam, uti lobo euenit, cuius sanctissimi viri armenta bouum & asinarum latrones Arabes abegerunt; greges cælestis ignis, cum ipsis pastoribus suis deuorauit; camelos Chaldæi ceperunt, Orco omnia procurante, sed non prius, quàm illi à Numine frænum esset laxatum. Rectè porrò paupertatem, ratione illorum, qui eam seruant, in duplicem classem distribuit Horatius:

Horat. lib. 2.
epist. 2.

Sunt, qui non habeant, est qui non curat habere:

sed rectius eam classem triplicem esse docuit Hugo, cum dixit: *Paupertatis tres sunt species. Sunt enim quidam, qui rebus temporalibus egent, sed inuiti: & hac vocari egestas solet; egent enim rebus, & egent bona voluntate, qua ditius nihil esse potest. Sunt alij qui rebus abundant, sunt tamen pauperes spiritu; & hac est aurea paupertas, quia licet affluant diuitiis, corda tamen nolunt apponere. Tertia est mediocritas, quam Philosophi vocant frugalitatem, qua est voluntaria.* Itaque tres sunt classes pauperum. Quidam carent opibus, sed contra suam voluntatem: hinc dolent, fallunt, peierant, furantur, latrocinantur, & mille technas inueniunt, ut paupertatem excutiant, diuitias adipiscantur. Alij rebus affluunt, sed mente illis non affiguntur: hi Deo se permittunt, & diuinæ prouidentie regimen semper putant esse bonum, quidquid agat. In quocumque casu dicunt: *Non*

Hugo de
clauit. animæ
lib. 1. c. 9.

Psal. 61. 3.

ue Deo subiecta erit anima mea? ab ipso enim salutare meum. Nam & ipse Deus meus, & salutaris meus, susceptor meus, non mouebo amplius. Quare perinde illis est, siue apponatur illis aliquid, siue auferatur. Tertij ita philosophantur, ut videant etiam in paupertate maiorem virtutum, in diuitijs frequentiore scelerum occasionem esse: quare, relictis opibus, & calcato auro, paupertatem sponte amplectuntur.

IV.

In prima classe sunt omnes, quibus inuitis aliquid deest, etiam alioqui

Senec. ep. 2. alioqui ditissimi. Non qui parum habet, sed qui plus cupit, pauper est. Quid enim refert, quantum illi in arcâ, quantum in horreis iaceat, quantum pascat, aut fœneret, si alieno imminet, si non acquisita, sed acquirenda comptat? ait Philosophus. Qui in hac classe versantur, ijs sua paupertas est molesta, & sit occasio omnis generis vitiorm. Appetiuit arma Achilles Ajax, appetiuit Vlysses; data sunt Vlyssi, negata Aiaci,

Quid. lib. 13.
Metam.

Hectora qui solus, qui ferrum, ignemq;, Iouemq;

Sustinuit toties, vnâ non sustinet iram:

Inuictumq; virum vincit dolor: arripit enses:

Et meus hic certè est: An & hunc sibi poscit Vlysses?

Hoc, ait, viendum est in me mihi: quiq; cruore

Sepè Phrygum maduit, domini nunc cade madebit,

Ne quisquam Aiace[m] possit superare, nisi Ajax.

Dixit, & in pectus tum demum vulnera passum,

Quâ patuit ferro, lethalem condidit enses.

Mortis tam funestæ quæ causâ fuit? paupertas? armorum negatio? at multis & arma, & alia longè plura defuerunt, neque tamen ferro incubuere: non ergo orbitas, non paupertas causâ fuit tantæ miseræ, sed occasio, quæ malè vsa est cupiditas & impatientia Aiacis.

Sueton. in
Domitiano.

Apud Suetonium: Domitianus Imp. pubertatis ac primæ adolescentiæ tempus, tanta inopia, tantaq; infamia gessisse fertur, ut nullum vas argenteum in vsu haberet. Satisq; constat, Clodium Pollionem prætorium virum, in quem est poëma Neronis, quod inscribitur Luscio, chirographum eius conseruasse, & nonnumquam protulisse, noctem sibi pollicentis. Maluit scilicet sceleratus adolescens, inhonesta admittere, quàm paucis contentus esse.

et ad 16.

Quo in crimine sunt omnes, qui, aut quæ, vt egestatem à se propulserunt, meretricandi, adulandi, depeculandi, & deniq; nullâ non malâ arte, pecuniam faciunt, quorum dux & antesignanus est Iudas, qui vt argentum acquireret, non dubitauit eum vendere & prodere, in quo sunt omnes

Math. 26. 15.

thesauri diuitiarum, Quid vultis mihi dare, inquit, & ego vobis eum tradam? Maluit carere Deo, quàm triginta argenteis. Quanta hæc est egestas non bonæ monetæ, sed bonæ voluntatis? Hi tales omnes sanè calamitosi sunt, & deplorandi; sed non facit eos tales paupertas, voluntas facit, quæ si recta esset paupertate rectè vterentur,

ventur, vt bonas artes, quibus ad diuitias peruenitur, & discerent, & facillarent.

Altera classis vehit eos, quibus cum nihil desit, perinde est, abundare, & penuriam pati. Alce enim animo impresserunt illud: *Nolite sperare in iniquitate, & rapinas nolite concupiscere: diuitia si affluant, nolite cor apponere.* Hæc paupertas non in rebus, sed in animi virtute sita, merito aurea vocatur; quia beati pauperes spiritu. Cur beati? spe, quia ipsorum est regnum calorum: immo & re, quia talibus nihil accidit, quod eos contristet. Si dat diuitias Deus, accipiunt, & gratias agunt; si aufert rursus, bene contenti sunt; immo læti sunt; & hoc ipso adhuc diuites sunt. Vel Epicuro faciente, *Honestas res est, lata paupertas. Illa verò non est paupertas, si lata est. Cui enim cum paupertate bene conuenit, diues est,* inquit Seneca. Ita constitutos esse omnes oportet, qui animo volunt esse tranquillo. Quisquis enim non potest æquè paupertatem ferre, atque opes possidere, semper in metu hæret, ne per vim aut fraudem amittat illud, in quo pacem mentis collocauit. Cui autem perinde est, vel habere, vel carere, tamquam rupes quædam immota stat, procellis vndique allisis & fractis, & circumlatrantibus duntaxat. Eiuscemodi rupes fuit ille, qui vndique & vndique dispoliatus dixit: *Nudus egressus sum de utero matris meæ, & nudus reuertar illuc: Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum. In omnibus his non peccauit Iob labijs suis; neque stultum quid contra Deum locutus est.* Potest ergo aliquis fieri pauper, & non peccare; potest aliquid amittere, & nihil stultum contra Deum loqui. Quare non paupertas, sed improbitas, aut cupiditas, in causa est, si quis ad inopiam redactus, aut re aliqua priuatus insanit, quemadmodum, superius vidimus, Antonium Vrceum Codrum, Grammaticum, amisso per incendium libro, insanuisse.

Ac ne Iobum tantum, grande illud patientiæ miraculum, adduci in exemplum posse existimemus, sunt alij complures, quibus perinde fuit, siue aliquid daretur, siue auferretur. Historia est insignis, quam, quia etiam pauperes, ac Religiosos præferim, non lædendos esse docet, è Venerabili Beda, prolixius transcribam. *Fuit homo quidam diues, inquit, & honorabilis, in regionibus Orientalium,*

V.

Psal. 61. 11.

Matth. 5.

Senec. ep. 2.

Iob. 1. 21.

VI.

Beda lib. 2. de vita S. Patriæ
tij.